

**INSTITUCIONET E PËRKOHSHME TË VETËQEVERISJES
PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT
PRIVREMENE INSTITUCIJE SAMOUPRAVLANJA**

QEVERIA E KOSOVËS - GOVERNMENT OF KOSOVO - VLADA KOSOVA

**MINISTRIA E PUNËS DHE MIRËQENIES SOCIALE
MINISTRY OF LABOUR AND SOCIAL WELFARE
MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE ZAŠTITE**

IZRVŠNA AGENCIJA INSPEKTORATA RADA

Ministar Rada i Socijalne Zaštite, sprovodeći odredbu člana 1 stava 1.6 Pravilnika Br.2001/19, o Izvršnoj Branši Privremenih Institucija Samoupravljanja na Kosovu,

oslanjajući se na odredbe člana 2(2.4 i 2.7) i člana 6 i člana 16 Zakona Br.2003/19, o Zaštiti na Radu, Zdravstvenoj Zaštiti Zapošljenih i Radne Sredine,

sa ciljem preduzimanja preventivnih mera za eliminisanje opasnosti na radu, donosi:

**PRAVILNIK Br.2004/02
ZA PROCENU UGROŽENOSTI NA RADU I VEZANO SA RADOM
OPŠTE ODREDBE**

Član 1.

- 1.1.** U smislu odredbi ovog Pravilnika, procena ugrožavanja na radu i vezano sa radom, jeste procedura sa kojom se predviđa opasnost za povrede u radu, profesionalne bolesti i druge bolesti vezane sa radom, kao i poremećaji u procesu rada koji mogu da prouzrokuju štetne posledice za sigurnost u radu i zdavljju zapošljenih i radne sredine.
- 1.2.** Obavezu da izvrši procenu ugroženosti u radu ili vezano sa radom, imaju poslodavci iz oblasti:
industrije, građevinarstva, poljoprivrede, zdravstva, saobraćaja, institucije za stručna osposobljavanje, obrazovne institucije sa laboratorima i radionicama za praktični rad, kao i svi poslodavci gde postoji opasnost za povrede u radu, profesionalne bolesti ili drugi poremećaj u procesu rada koji može imati štetne posledice za zaštitu na radu, zaštiti zdravlja zapošljenih i radne sredine.

- 1.3. Prilikom izrade procene o ugroženosti na posao i vezano sa poslom, sprovode se mere zaštite na radu, koja predviđaju potrebne i odgovarajuće mere za sprečavanje opasnosti zapošljenih u radnim mestima i radnim sredinama.
- 1.4. Sa ovim Pravilnikom utvrđuju se uslovi koje treba zakonodavac i druge ovlašćene institucije da ispunjavaju za izradu procene o ugroženosti na posao ili vezano sa poslom, metodologije i sadržaji utvrđivanja opasnosti na posao, kao i podaci na kojima treba da se zasniva procena.
- 1.5. Prilikom izrade procene o ugroženosti na posao, treba imati u vidu radne procese, zapošljenog i radnu sredinu.
- 1.6. Procene o ugroženosti na radu i vezano sa radom, vrši se snimajući i analizirajući, istažujući, evidentirajući i identifikujući svako radno mesto u kontekstu ugroženosti i od ovoga se izvuču adekvatne zaključke za eliminisanje opasnosti na radu.
- 1.7. Poslodavac snosi sve materijalne troškove, za izradu i implementaciju procene o ugroženosti na posao i vezano sa poslom.
- 1.8. Poslodavci su obavezni da procenu o ugroženosti na posao i vezano sa poslom, da objavljuje na istaknutim mestima, kako bi sa njenom sadržinom detaljno se informišu svi zapošljeni.

SADRŽINA

PROCENE O UGROŽENOSTI NA RADU I VEZANO SA RADOM

Član 2.

Procene o ugroženosti na posao ili vezano sa poslom sadrži:

- 2.1.** opšte podatke;
- 2.2.** podatke koji se odnose na postojeće stanje;
- 2.3.** analizu i procene prikupljenih podataka;
- 2.4.** plan mera koje treba preduzimati za sprečavanje opasnosti na radu i vezane sa radom; i
- 2.5.** druga dokumentacija koja se prilaže proceni o ugroženosti na radu i vezano sa radom.

Član 3.

3.1. Opšti podaci sadrže podatke za:

- a) o poslodavcu;
- b) namenjeni i prateći objekti za rad;
- c) izvodjač radova;
- ç) ovlašćena lica;
- d) eksperti za zaštite na radu;
- e) ovlašćenog lica za zaštite na radu, koji je učestvovao na utvrđivanju ugroženosti na radu.
- dh) strani eksperti (ako ima)

3.2. Obaveza je poslodavca, da zajedno sa posloprimaocima, pravilno tretiraju procenu ugroženosti na radu i vezano sa radom i da inkorporira u opštim podacima.

3.3. Ako procena o ugroženosti na radu i vezana sa radom je radjena od strane neke stručne institucije licencirane za zaštitu na radu, ona sadrži i podatke svih članova koji su radili procenu i druge podatke od stava jedan (1) ovoga člana.

Član 4.

4.1 Podaci koji se odnose na postojeće stanje sadrže:

- a)** osnovne podatke (početak rada, delatnost, broj zapošljenih i dr.);
- b)** tehnološke procese (za sve jedinice), održavanje, znakove opasnosti za život i zdravlje zapošljenih i spisak sredstava, materija i materijala koja sadrže opasne substance;
- c)** podatke sa svaku godinu, nezgoda na posao (težih povreda, kolektivnih, otrovanja smrtnih slučajeva) i profesionalnih bolesti.

4.2 Podaci o postojećem stanju, nezgoda na radu sadrže i podatke za:

a) radna mesta, poslovi za koje treba sprovoditi posebne mere zaštite na radu, broj zaposljenih (žene, mladih i lica sa ograničenim sposobnostima), radni raspored, smene, rad duži nego puni radni raspored, rad sa skraćenim radnim rasporedom zbog težih uslova rada;

b) ugroženost na svakom radnom mestu, posebno od padova, klizanja, električna energija, hemisko-bioloških sredstava, požara, eksplozija, galame, prašine, vibracija, zračenja, mikro-klime, promaje (strujanje vazduha) i drugo.

4.3. Podaci o postojećem stanju oslanjaju se na evidencijama iz oblasti rada, drugi podaci gde se predstavlja stanje zaštite na radu, u izveštajima koji se odnose na utvrđivanja za slučajevne nezgoda na poslu, profesionalnih bolesti i na druge službene izveštaje.

Član 5.

5.1. Analiza i procena prikupljenih podataka sadrži:

a) uslove koje treba da ispunjavaju radna mesta, (obezbedjenje potrebnih prolaznih mesta, obuhvatajući ovde i ona emergentna, obezbedjenje prevoza, evakuacija zapošljenih u slučaju opasnosti, obezbedjenje temperature, relativne vlage, osvetljenja radnoga mesta, ograničenje galame, vibracija, zaštita od štetnih klimatskih uticaja, zračenja i dr.) i zaštita radnih sredstava, posebno onih koji su opremljeni sa zaštitnom opremom (od električne energije, požara i drugo);

b) sprovođenje posebnih mera (pravila) zaštite na radu;

c) analizu svih slučajeva nepogoda na poslu i profesionalnih bolesti, izdvojivajući izvore, razloge, načine, vrste i dr.;

č) analizu svih poremećaja radnog procesa, koji bi imali teške posledice za zaštitu na poslu, zdravstvenoj zaštiti zaposljenih i radne sredine, i

d) procenu ostale opasnosti za povrede na posao, profesionalne bolesti, poremećaji procesa rada, koristeći adekvatne metode za analizu opasnosti.

5.2. U analizi procene ugroženosti na posao i vezano sa poslom, treba izdvojiti propuste na sprovođenju opštih, posebnih mera i drugih mera zaštite na posao, zbog kojih je došlo do štetnih posledica, kao i sprovođenju mera koja će onemogućiti obnovu takvih slučajeva, odnosno njihovo smanjenje u minimalnoj meri.

Član 6.

6.1. Plan mera koje treba preduzovati za sprečavanje opasnosti na radu i vezano sa radom sadrži:

- a) sprovođenje opštih i posebnih mera zaštite na radu, odnosno drugih mera koje poslodavac treba da preduzima sa ciljem eliminisanja izvora ugroženosti na radu;
- b) rokove, odgovorna lica za sprovođenje mera, kao i način kontrole na sprovođenju ovih mera.

6.2. Plan se izrađuje jedinstven za sve tehnološke procese i služi kao osnova za delovanje odgovornih lica na određenim delovima radnog procesa.

6.3. Sa planom treba da se određuju mere zaštite na radu, u skladu sa utvrđenim opasnostima u procesu rada, radnom mestu i broju zapošljenih.

Član 7.

7.1. Dokumentacija koja se prilaže proceni o ugroženosti na radu i vezane sa radom sadrži opis:

- a) -poslova za koje je potrebno prethodno stručno osposobljavanje za bezbedan rad;
- b) -poslova koja se obavljaju pod posebnim uslovima;
- c) -detaljan opis materijala, materija koja sadrže opasne substance, određujući dozvoljene vrednosti upotrebe, odnosno njihove koncentracije u radnoj sredini, u skladu sa međunarodnim standardima;
- č) - sredstava i drugih oprema za rad sa povećanom opasnošću;
- d) -detaljan opis radnih prostorija za koje treba da se istražuje radna sredina; i
- dh) -poslova za koje treba upotrebljavati dodatna zaštitna sredstva na radu.

7.2. Dokumentacija parcijalno može da se prezentira u grafičnoj formi, sa fotografijama, sa snimanjima i na elektronski način.

METOD IZRADE PROCENE O UGROŽENOSTI NA RADU I VEZANO SA RADOM

Član 8.

8.1. Procenu o ugroženosti na radu i vezano sa radom izrađuje radna grupa određena od strane poslodavca, sa vrhunskom stručnom spremom odgovarajućih oblasti (tehnike, medicine rada, hemije, biologije, poljoprivrede, šumarstva i slično).

8.2. Članovi i rukovodioci radne grupe, pored adekvatne stručne spreme, treba da imaju i radno iskustvo u oblasti zaštite na radu, zdravstvenoj zaštiti zapošljenih i radne sredine.

8.3. Za izradu procene o ugroženosti na radu i vezano sa radom, poslodavac može da angažuje i strane eksperte.

8.4. Izradu procene o ugroženosti na radu i vezano sa radom, poslodavac može da mu poveri jednom drugom subjektu, odnosno stručnoj instituciji za zaštitu na radu, licenciran za obavljanje ove delatnosti.

Član 9.

Procena i mere za sprečavanje opasnosti na radu i vezano sa radom oslanjaju se na odredbe Zakona o Zaštite na Radu, Zdravstvenoj Zaštiti Zapošljenih i Radne Sredine.

Član 10.

10.1. Procena ugroženosti na radu i vezano sa radom, oslanja se na postojeće stanje u aspektu sprovođenja zaštitnih mera na radu i dokumenat je koji podleže ponovnoj proceni u skladu sa promenama u tehnološkom procesu, koji utiče na zaštitu života, zdravlja i radne sredine.

10.2. Razmatranje procene o ugroženosti na radu i vezano sa radom, obavezno se radi prilikom nezgoda na radu, profesionalnih bolesti, poremećaja u procesu rada, koja su mogla da iziskuju štetne posledice za zaštitu na radu, zdravlje zapošljenih, radnoj sredini i na osnovu rešenja inspektora rada.

10.3. Procenu o ugroženosti na radu izrađuje poslodavac ili u saradnji sa nekim stručnim subjektom za zaštitu rada.

NADZOR

Član 11.

Nadzor na sprovođenju odredbi ovog Pravilnika, vrši Izvršna Agencija za Inspektorat Rada.

Član 12.

Inspektor rada, ako konstatuje nepravilnosti u proceni o ugroženosti na radu ili vezano sa radom, sa rešenjem narediće poslodavca za izradu, odnosno otklanjanju tih nedostataka.

PRELAZNE ODREDBE

Član 13.

Poslodavci se obvezuju da obezbedjuju uslove i mere za sprovođenje odredbi ovog Pravilnika, u roku od tri meseci, od dana kada on stupa na snagu.

Član 14.

Odredbe ovog Pravilnika sprovode se na čitavoj teritoriji Kosova.

STUPANJE NA SNAZI

Član 15.

Pravilnik stupa na snagu danom potpisivanja od strane Ministra Ministarstva Rada i Socijalne Zaštite.

Priština, avgusta 2004.

**MINISTAR
MINISTARSTVA RADA I SOCIJALNE ZAŠTITE
Ahmet Isufi**